

INDOKOLÁS

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások tárában közzétételre kerül.

Örökségvédelem, közérdek, fenntarthatóság. E hármas cél teljesülését szolgálja a törvényjavaslat, amely minden eddiginél hatékonyabb eszközt ad a magyar állam kezébe, hogy a nemzeti örökség kiemelt műemlékeit megőrizze és a következő nemzedékek számára is hozzáférhetővé tegye; valódi nemzeti terekké, amelyek emberöltőkön át a közösséget szolgálják, méghozzá a magántőke szigorúan ellenőrzött bevonása révén, fenntartható módon, takarékosan.

A törvényjavaslat az állam tulajdonában álló, a kulturális örökségünk részét képező, meghatározott, a magyar adófizetők áldozatvállalásával megőrzött ingatlanok további fejlesztését és fenntartását új alapokra helyezi azáltal, hogy azok tulajdonjogának átruházását vagy vagyonkezelésbe adását lehetővé teszi.

A törvényjavaslat fontos célja, hogy növelje az érintett műemlékekkel való állami gazdálkodás hatékonyságát, de egyúttal erős jogi garanciákat is adjon Magyarországon mai és jövőbeni polgárainak az érintett műemlékek kiszámítható jogviszonyait, valamint azok közcélú vagyonkezelésének, illetve szakszerű működtetésének hosszú távú biztosítását illetően – legyen szó akár az állami tulajdonból kikerülő, akár az annak keretei között maradó, egyaránt e törvény hatálya alá eső műemlékekről.

A törvényjavaslat a nemzeti örökséget nem kisebbiti, hanem gyarapítja. Értékeit megőrzi, de e fontos közcél teljesítésében immár a magántőke részvételét is lehetővé teszi, ösztönzi és szigorúan szabályozza.

Együtt több nemzeti érték megőrzésére és gyarapításra vagyunk képesek.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A törvényjavaslat alapelvei a kulturális örökség védelme, a kulturális örökség működtetéséhez szükséges feltételek megteremtése és a magánjogi szereplők bevonása a kulturális örökség védelmébe és közkinccsé tételébe.

A 2. §-hoz

A törvényjavaslat az állam tulajdonában álló, a kulturális örökség elemeihez tartozó, a kulturális örökség védelméért felelős miniszter irányítása alatt álló költségvetési szerv vagy gazdasági társaság által vagyonkezelte egyes kastélyok, kúriák, valamint udvarházak, valamint az ezek rendeltetészerű használatát közvetlenül biztosító, egyéb állami ingatlanok (a továbbiakban együttesen: ingatlanok), és ingó vagyonelemek ingyenes tulajdonszerzésére vagy vagyonkezelésére –a felsorolt jogszabályokban foglaltaktól eltérő szabályokat ír elő.

A tulajdonszerzés vagy vagyonkezelés során fontos cél a közcélú felhasználás megvalósulásának hosszú távú biztosítása, ezért az érintett ingatlanban található közgyűjtemények, kulturális javak tekintetében szigorú kötelezettséget ró a vagyonkezelőre, illetve a tulajdonba vevőre

A 3. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti a hatálya alá tartozó ingatlanok ingyenes tulajdonszerzésére vagy vagyonkezelésére vonatkozó módozatait, illetve a lehetséges tulajdonszerzők, illetve vagyonkezelők körét.

A törvényjavaslat – a hatálya alá tartozó ingatlanok ingyenesen történő tulajdonba adása vonatkozásában – az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvényben meghatározott tulajdonszerzésre jogosult alanyi kör mellett – a törvényjavaslatban megállapított módon – a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány (a továbbiakban: kekva) vagy a kekva közfeladatának ellátásában közreműködő jogi személy részére is lehetővé teszi az ingyenes tulajdonba adás törvényjavaslat szerinti speciális módját.

A törvényjavaslat meghatározza a tulajdonszerző és a vagyonkezelő által a jogügyletek létrehozásának feltételeként vállalt kötelezettségeket, így az üzemeltetésre, fenntartásra, karbantartásra, az ingatlan látogathatóságára, illetve bejárására vonatkozó szabályokat. Rögzíti, hogy a közgyűjteményi alapleltárban szereplő állami kulturális javak tulajdonjoga nem száll át a tulajdon megszerzőjére vagy a vagyonkezelőre, még a műemlék adásvétele esetén sem. Ezekkel az ingóságokkal való rendelkezés feltételeit a vagyonkezelővel kötött szerződés határozza meg.

A 4. §-hoz

A törvényjavaslat meghatározza, hogy a vagyon tulajdonszerzőjének vagy vagyonkezelőjének szerződéses kötelezettségeit ki ellenőrzi, és az ellenőrzést végzőt milyen jogosultságok illetik meg az ellenőrzés során.

Az 5. §-hoz

A törvényjavaslat meghatározza a szerződésszegés jogkövetkezményeit és az ellenőrzésre jogosult eljárását szerződésszegés esetén.

A 6. §-hoz

A törvényjavaslat nevesíti az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő ingyenes tulajdonba vagy vagyonkezelésbe adás esetét.

A 7. §-hoz

A törvényjavaslat nevesíti az ingatlanok ingyenes tulajdonba adásának esetkörét. A tulajdonba adással az ingó vagyonelemek is átadandók.

A törvényjavaslat kijelöli, hogy az állam nevében mely szerv jogosult a tulajdon átruházási szerződés megkötésére.

A törvényjavaslat rögzíti az ingatlan rendeltetésszerű használata érdekében a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény szerinti mező- és erdőgazdasági hasznosítású földterület tulajdonának átruházása során alkalmazandó eljárési szabályokat.

A 8. §-hoz

Ingatlanforgalmi korlátozás terheli az ingyenes tulajdonszerzőt, ennek ingatlan-nyilvántartási bejegyeztetését a tulajdonosi joggyakorlónak kell kérelmeznie.

A 9. §-hoz

A törvényjavaslat nevesíti az ingatlanok vagyonkezelésbe adásának lehetőségét. A vagyonkezelésbe adással az ingó vagyonelemek is átadandók. A törvényjavaslat rendelkezik arról, hogy amennyiben az ingatlan rendeltetésszerű használata érdekében föld vagyonkezelésbe adása is szükséges, kinek és mikor kell gondoskodnia az ingatlan-nyilvántartásban kivett területként történő átminősítése iránt.

A törvényjavaslat kijelöli, hogy az állam nevében a vagyonkezelési szerződést ki jogosult megkötni, továbbá rögzíti a vagyonkezelési szerződés megkötésének menetét.

A vagyonkezelési szerződés az ingatlanok esetén határozott időtartamú lehet, kilencvenkilenc évre köthető. A vagyonkezelő vagyonkezelési díjat nem fizet, és kötelezettségei teljesítésének ellentételezéseként meghatározott mértékű állami költségvetési támogatásra jogosult.

A törvényjavaslat rögzíti, hogy a vagyonkezelő kizárólag saját felelősségére és költségére végezhet a vagyonkezelésében álló ingatlanokon értéknövelő beruházásokat, azoknak megtérítésére – szűk esetkör kivételével – nem tarthat igényt sem az MNV Zrt.-vel, sem az állammal szemben

A 10. §-hoz

A törvényjavaslat meghatározza az elidegenített ingatlanok tulajdonjoga visszaszállásának eseteit. Ha a tulajdonos lemond az ingatlan tulajdonjogáról, akkor az ingatlan az államra ingyenesen visszaszáll. Ebben az esetben azonban a korábbi tulajdonos az ingatlanra fordított költségeit az állammal nem téríttetheti meg.

Az elidegenítési és terhelési tilalom lejártát követően az államot az ingatlan vonatkozásában elővásárlási jog illeti meg.

Az ingatlan tulajdonjogának visszaszállása esetén a törvényjavaslat meghatározza, hogy ki jogosult az állam nevében eljárni mind az ingatlan, mind a hozzá tartozó földterület esetén.

A 11. §-hoz

A törvényjavaslat által meghatározott esetekben az ingatlan vagyonkezelői joga visszaszáll az államra. A vagyonkezelési szerződésben meghatározott időtartam eltelte előtt a vagyonkezelési szerződés megszüntetését csak a vagyonkezelő kezdeményezheti.

Az ingatlan vagyonkezelői jogának visszaszállása esetén a törvényjavaslat kijelöli, hogy ki jogosult az állam nevében eljárni mind az ingatlan, mind a hozzá tartozó földterület esetén.

A 12. §-hoz

A törvényjavaslat szabályozza a kekvának juttatott ingatlanok tulajdonjoga visszaszállásának eseteit. Rögzíti, hogy ezen ingatlanok tekintetében állami elővásárlási jogot kell alapítani.

A 13. §-hoz

A törvényjavaslat részletesen tartalmazza a kulturális örökség megőrzését előmozdító beruházási, valamint működési támogatás szabályait.

Rögzíti az átlátható formában nyújtható támogatás kötelezettségét, nevesíti azon eseteket, amikor nem ítéltető meg támogatás. Meghatározza a támogatás más helyi, regionális, államháztartási vagy európai uniós forrásból származó támogatással halmozható formában történő nyújtásának lehetőségét, szabályozza a támogatási intenzitás mértékét.

A 14. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti a meghatározott összeghatár feletti támogatással kapcsolatos adatszolgáltatás kötelezettségét.

A 15. §-hoz

A törvényjavaslat meghatározza a vagyonkezelő általi ésszerű nyereség elérésének lehetőségét és az annak alapul fekvő számítások szabályait.

Rögzíti a meghatározott összeghatár feletti egyedi támogatás Európai Bizottság felé történő előzetes bejelentési kötelezettségét.

A 16. §-hoz

A törvényjavaslat szabályozza a kulturális örökség megőrzését előmozdító működési támogatás összegének felső határát, kitér a működésből származó veszteség összegének kiszámítási módjára.

Meghatározza a működési támogatás elszámolható költségeit.

Rögzíti a meghatározott összeghatár feletti egyedi támogatás Európai Bizottság felé történő előzetes bejelentési kötelezettségét.

A 17. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 18. §-hoz

Sarkalatosági rendelkezés tekintettel arra, hogy a törvényjavaslat több rendelkezése is sarkalatos törvényi tárgykört érint.

A 19. §-hoz

A törvényjavaslat rögzíti, hogy annak meghatározott pontja, illetve alcíme az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló 651/2014/EU bizottsági rendelet 53. cikk hatálya alá tartozó támogatást tartalmaz.

A 20. §-hoz

Módosító rendelkezés.

